

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 54. No. 96,
1939. április 28., péntek.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GEZA

Proprietar: Societatea Anonimă p. editura ziarului Aradi Közlöny. Inreg. in Reg. Publ. Perioadice sub No. 10/1-1938. Trib. Arad.

A BELGRÁDI EGYEZMÉNY

amelyet a mai napon kötött a jugoszláv kormány a horvát és a szlovén nemzetiségek képviselőjével Belgrádban, komoly figyelmet érdemel, mert a legelső a maga nemében, amely a Dunamedence életterében létrejött a világháború befejezése óta. Mint tudjuk, a délszláv állam Korfu szigetén alakult meg a háború utolsó évében, francia és angol kezdeményezésre és benne egyforma jogokkal helyezkedtek el a korfui szerződés szerint az új államalkotó szerb, horvát és szlovén tömegek. Az idők folyamán azonban a nagyszerb vezetők magukhoz ragadták az államgepezet valamennyi foganatját és ezzel akarva, nem-akarva háttérbe szorították a számszerint gyöngébb horvát-szlavon tömegeket, amelyek viszont jóval fejlettebb fokán éltek a polgári közéletnek és évszázadokra visszatekintő regionális önrendelkezési joguk elvéhez, intézményeihez annál inkább ragaszkodtak, minél inkább veszélyeztetette ezeket az elveket és intézményeket előbb a szerb parlamentarizmus, később a nyílt katonai uralom egyforma diktatúrája. A horvát-kérdés véres eseményekben robbant ki a szkupstina padsorai között, hol a Radics-testvéreket lelőtték és az események alakulásai olyan alkotmányos helyzetbe kényszerítették a horvát-szlavon polgári tömegek képviselőjét, Macseket, mint aminőt Gandhi vállalt Indiában az angol imperializmussal szemben. Macsek teljesen visszavonult, miután vagy hat esztendő nagy-szerb börtönben töltött és azóta öhozza többet jártak a jugoszláv politika vezetői, mint amennyit ő utazott Belgrádba. Kiderült, hogy a börtönnél, a tényleges hatalom eszközeinél erősebb hatalommal rendelkezik ez a nagyiskolázottságú horvát politikus: ezt a hatalmat pedig úgy hívják, hogy a tömegek feltétlen bizalma és ragaszkodása. Ami pedig ezt a hatalomforrást Macsek számára biztosította Jugoszláviában a saját tömegei előtt, azt nevezhetjük akár a népek önrendelkezési jogérzetének, akár a jog érvényesülésébe vetett feltétlen tömeghittnek, akár csak a kipróbált, régen ismert önzetlen politikai vezető személyének szóló feltétlen bizalomnak: Macsek tényezője volt mindenkori passzivitásában is a délszláv állam közéletének és személyében a horvát és szlavon nemzetiségek tömegeinek akarata testesült meg a tényleges egyenjogúság és politikai akció-szabadság kikívánása érdekében.

Csehszlovákia benesi tanulsága husz év után komoly megfontolásra készítette a belgrádi kormányt, mely jól látta, hogy az önálló Szlovákiát nem is annyira Berlinben hívták életre 1939-ben, mint inkább 1919-ben Pittsburgban Masaryk egykori elnök, aki olyan egyezményt írt alá az államalkotó szlovák nép képviselőivel, amit viszont Prágában ugyancsak husz esztendőn át senki sem tartott be. A pittsburgi és a korfui egyezmények közötti feljűnő párhuzam tanulságának levonására Cvetkovics jugoszláv kormányelnököt csak siettettk az albán-olasz események, de az iniciatívát már előbb, önként, maga adta meg a horvát-szlavon kérdés megoldására. Kézenfekvő a következő eljárás egy kormány részére, ha külügyi bizonyodalmak felhői törnyosulnak köröskörül: legelső sorban is általános elégedettséget kell teremtenie a falakon belül. A szerb-horvát-szlavon tárgyalások tehát megindultak, hogy hosszú hehek után megszülethessék a horvát-szlavon közgazdasági autonomia egyezménye, amelynek szövegét pontteken fogják nyilvánosságra hozni. Ugy látszik, a polgári önrendelkezési jognak ez az intézményes biztosítása a nagy történelmi multra visszatekintő horvát-szlavon bánáság területén olyan komoly alkotmányos eredmény, amely Macseket egyelőre teljes mértékben kielégíti, hiszen a külön horvát miniszterek egyébként is aktív részt vehetnek az egész állam közügyeinek irányításában. Hogy

Gafencu és Tatarescu nagyjelentőségű párisi tárgyalásai

Látogatás a francia Ismeretlen Katona sirjánál — Bonnet, Daladier, majd Lebrun köztársasági elnök fogadták a román államférfiakat

Páris. (Rador.) Gafencu külügyminiszter szerda éjjel 23 óra 10 perckor Párisba érkezett. A pályaudvart román és francia nemzetiszínű zászlókkal díszítették fel és Gafencu fogadására megjelent Bonnet francia külügyminiszter, Tatarescu párisi román nagykövet, a jugoszláv és a görög követ. A román külügyminisztert nagy számu közönség várta, közöttük Vergniette tábornok, aki a világháború alatt a romániai francia légügyi bizottságot vezette. A Perronon Gafencu néhány percig beszélgetett Bonnet-val és Tatarescuval, majd Tatarescu társaságában a szállására hajtatott.

Csütörtök délelőtt 11 órakor Gafencu külügyminiszter Tatarescu nagykövet kíséretében megkoszorúta a párisi Ismeretlen Katona emlékművét. Az ünnepségen jelen volt Billotte tábornok, Páris katonai kormányzója és a párisi román nagykövetség tagjai. A megkoszorúzás befejeztével Gafencu külügyminiszter és Tatarescu nagykövet beírták nevüket az Ismeretlen Katona emlékművének aranykönyvébe.

Azonnal az ünnepség lezárása után a külügyminiszter és a nagykövet megjelentek Bonnet külügyminiszternél, akivel megbeszéléseket folytattak. Az eszmecsere fél 12-től déli 1 óráig tartott. A francia külügyminiszter ezután eheden látta vendégül román kollégáit. Délután negyed 4-től fél 5-ig Gafencu és Tatarescu Daladier miniszterelnökkel tárgyaltak, majd ennek végeztével kihallgatáson jelentek meg Lebrun elnöknel. Fél hattól hét óráig Gafencu és Tatarescu újabb tanácskozáson vettek részt Bonnet külügyminiszternél.

A Jour című lap arról értesült, hogy Gafencu román külügyminiszter nem pusztán a francia-román kapcsolatot fogja megbeszélni Párisban, hanem tárgyalásainak homlokterében áll Romániának közvetlen szomszédjaival, tehát Magyarországgal, Lengyelországgal, Bulgáriával és Jugoszláviával való viszonya.

A francia diplomácia azon igyekszik, hogy új és jobb viszonylatot hozzon létre Románia és szomszédai között.

A Timpul című lap legutóbbi számában beszámol arról, hogy az ország külügyminiszterének külföldi utja során mindenütt elismeréssel állapították meg az ország független külpolitikai irányának helyénvalóságát. „Nem kérték és nem ajánlottunk fel — írja a lap — sehol újabb kötelezettség vállalást.” A továbbiakban kihangsúlyozza a lap, hogy „Románia nemzetközi tevékenységében mindig igyekezett elkerülni az ellenségeskedést és a provokációt más állammal szemben. A szerződések és az országnak felajánlott szavatosság kizárólag védelmi jellegű, mert az a határok megvédését szolgálja. Elvileg ezek a szerződések és a szavatosság soha sem irányulhat egy más hatalom ellen. Románia azonban el van határozva, hogy megvédi magát, a román kormány minden az ország függetlensége és határai ellen irányuló támadásnak ellent fog állni. Amíg ennek szüksége nem következik be, Románia tartózkodik minden olyan akciótól, amelynek ellenséges színezeje lenne.”

Anglia az európai béke védelmére szervezett rendes hadsereget!

Chamberlain újabb beszéde az angol alsóházban

London. Chamberlain miniszterelnöknek az alsóházban a védkötelezettség bevezetéséről tett közlése felkavarta a világ közvéleményének érdeklődését. Francia részről általános helyeslés fogadta az angol kormány nagyjelentőségű döntését. Róma meglepetéssel vette tudomásul Chamberlain bejelentését. A német sajtó legfontosabb megjegyzése az eseményekhez az, hogy az angol védkötelezettség bevezetése szakítást jelent az összes angol hagyományokkal és ez meg fogja zavarni az angol polgárság tradicionális névnyelmét. Londoni jelentések beszámolnak arról a hangulatról, amelyet a miniszterelnök bejelentése Londonban keltett.

aztán ebből az autonómiából egy föderációs együttműködés fejlődik ki a délszláv királyságot alkotó szlav népek között vagy továbbra is megtartja vezető szerepét a nagyszerb nacionalizmus, —erre a kérdésre csupán a jövő eseményei adhatják meg a választ: úgy hírlik, egyébként egy idő múltán maguk az egyezményes felek és el kívánják dönteni a tárgyalásoknak ezt az alap-problémáját.

Szerdán este Londonban a 20 és 21 éves fiatalok megrohanták a toborzási helyiségeket, hogy önként jelentkezzenek sorozásra, mert ezzel minden további nélkül a területiális hadseregbe juthatnak be.

A védkötelezettség bevezetéséről szóló törvény elfogadása után már beoszthatják őket az expedíciós hadseregbe s ezenkívül nem választhatnak önként a fegyvernemek között. Valósággal elárastották a toborzási helyiségeket, ahol az orvosok későn éjféltanáig kellett, hogy vizsgálataikat végezzék.

Ejféltől kezdve különben az egész angol birodalom területén megkezdték azoknak a 20 és

Addig is azonban kétségkívül megállapítható, hogy Cvetkovics még idején megvalósította azt, amitől Benes Csehszlovákia esetében, — ismert külpolitikai okoknál fogva — körömszakadtáig húzódozott és az állampolgárok tényleges egyenjogúságának külön szerződéses biztosítása útján teremtett egy séget a jugoszláv kormány programja számára a délszláv királyság földjén. (J.)

európai nemzet sorsával. A háborúnak, ha arra sor kerül, teljesnek kell lenni, hogy a háborút meg lehessen nyerni és ami még ennél is fontosabb, hogy a háborúnak elejét lehessen venni, bármikor igénybevehető felszereléssel és kiképzett emberekkel kell rendelkezni.

Anglia megindokolta elhatározását Németországban

Páris. A Jour londoni értesülése szerint Henderson angol nagykövet szerdán Weissacker német külügyi államtitkárral folytatott megbeszélésein a következőket közölte:

1. Anglia azért vezette be a védkötelet, mert az európai szemhatáron eddig nem mutatkozott megengyhülés.

Uj olasz nemzetközi egyezmények

Kairó. Mahmut pasa miniszterelnök nagyfontosságú megbeszélést folytatott az olasz követtel. A negyven percig tartó tárgyaláson egy támadást kizáró paktum megkötéséről volt szó. A két kormány arra kötelezi magát, hogy Egyiptom és Líbia, valamint Palesztina és Tripolis határait nem támadják meg és repülőátadásoktól is tartózkodnak. Mahmut pasa közölte az olasz követtel, hogy a támadást kizáró szerződésbe belevonják Angliát is, úgyhogy két szerződés jönne létre. Az egyiket Anglia, a másikat Egyiptom kötné Olaszországgal. A támadást kizáró szerződésnek csakis Északafrika területére volna érvénye.

Olaszország és Németország tegnap légiforgalmi egyezményt kötöttek, amelyben kölcsönösen felhatalmazták egymást, hogy országaik területét a légi közlekedés céljaira igénybe vehetik. A megállapodást tízévi időtartamra kötötték.

A belga kormány rendkívüli felhatalmazása

A belga kamara a késő esti órákban határozott Pierlot miniszterelnök felhatalmazási javaslatát felett, amelyben az új kormányelnök a maga számára rendkívüli felhatalmazást kért a nemzetvédelmi kérdésekben való intézkedésre. A javaslatot 104 szavazattal 84 ellenében elfogadták, ami azt jelenti, hogy a parlament bizalmát nyilvánította az új kormánynak. A javaslat egyes pontjai felett külön-külön szavaztak. Az ország védelmére vonatkozó szakaszt 178 szavazattal 15 ellenében fogadták el.

Potemkin balkáni tárgyalásai

Szófia. Potemkin helyettes szovjet külügyi népbiztos szerda reggel hét órakor Bucurestiből jövet, Szófiába érkezett. A délelőtti folyamán Kioszevanoff miniszterelnök kihallgatáson fogadta Potemkint, aki délben tovább folytatta útját Ankarába.

Az olasz lapok bucuresti-i jelentés alapján közlik azt a hírt, hogy Potemkin szovjetország helyettes külügyi népbiztos Bucurestibe való megérkezése után, politikai körökkel tárgyalásokat akart kezdeni, azonban illetékes román politikai körök kijelentették, hogy a jelen pillanatban a Moszkva képviselőjével való tárgyalás nem kívánatos. Az olasz lapok úgy értesülnek, hogy Potemkin Ankarából való visszatérése után, amikor is Bucurestin keresztül folytatja útját Moszkva felé, ismét megkísérli, hogy román politikai tényezőkkel megbeszéléseket folytasson, de valószínű, hogy ezuttal is elutasításra fog találni.

Papen Isztanbulban

Von Papen, akit tudvalevőleg a napokban neveztek ki Németország törökországi nagykövetévé, szerdán reggel Isztanbulba érkezett, ahonnan folytatja majd útját Ankarába.

Nyolc óra hosszáig tartó minisztertanács volt Budapesten

Budapestről jelentik: A magyar kormány fagjai kedden délután 5 órakor minisztertanácsra ültek össze. A minisztertanács éjjeli egy órakeret véget. A kiadott hivatalos közlemény szerint a minisztertanács a folyó ügyekről tárgyalt.

Az ukrán politika megszűnik Kárpátalján

Varsóból jelentik: Kozma Miklós volt magyar belügyminiszter jelenleg Varsóban tartózkodik. A volt magyar belügyminiszter egyik nyilatkozatában elmondotta, hogy a magyar kormány a visszacsatolt Kárpátalján nem enged teret az ukrán kérdés főlészítésének. A külföldről odagvülekezett ukrán propagandisták a magyar hadsereg bejövételével kimenekültek az országrész területéről s nem is engedik többé vissza őket Kárpátaljára.

2. Chamberlain miniszterelnök továbbra is készségesen hajlandó tárgyalásba bocsátkozni Németországgal, de azzal a feltétellel, hogy csak a fegyverkezések korlátozásáról, valamint a nversanvag kérdés elosztásáról lesz szó.

Enyhülés várható Berlin és a Vatikán viszonyában

Róma. A Stampa című lap szerint a Vatikán és a német birodalom között a kancsolatok javulásban vannak. A Tribuna úgy tudja, hogy Hitler nénteken fontos bejelentést tesz a katolikus egyház és a német birodalom kapcsolata ügyében. Német körökben ugyanis jóleső érzést keltett az, hogy a katolikus egyház is résztvevett Hitler születésnapjának minapi megünneplésében.

Volosin, volt kárpátaljai miniszterelnök és a magyar kormány között erre nézve semmiféle tárgyalás nem folyik. Volosinnak a régi lakhelyére való visszatérést, mint magyar állampolgárnak megengedik ugyan, de visszatérése után tartózkodnia kell minden politikai tevékenységtől.

A magyar-szlovák és magyar-lengyel kapcsolatok megbeszélése Berlinben

Rómából jelentik: A Corriere della Sera a velencei találkozó kihatásáról ír a magyar-jugoszláv jóvendöbeli kapcsolatokra nézve. A lap budapesti jelentése szerint Berlinben is sürgetik a jugoszláv-magyar megengyhést. A Corriere della Sera még a magyar miniszterelnök és a magyar külügyminiszter közeliövböbeli berlini útjáról is beszél. Elmondják, hogy a magyar államférfiak berlini tanácskozásának legfőbb tárgya a magyar-szlovák és a magyar-lengyel viszony kérdése lesz.

Mit akar Moszkva..?

London. (Rador.) Az angol s a szovjet kormányok közötti tárgyalások még mindig nem zárultak le. A Daily Express szerint a moszkvai angol nagykövet kormányától újabb utasításokat kapott és ezek értelmében tegnap jegyzékét nyújtott át a szovjet kormánynak. Az angol kormány biztosítékot kért arra vonatkozóan, hogy az esetben, ha a szovjet valamely szomszéd államát támadás érné, annak segítséget ad. Angol politikai körök szerint, az újabb angol javaslat a szovjet részéről előterjesztett egyik javaslat elfogadását jelenti. A szovjet részéről elvárt egyoldalu segélynyújtás a szovjetország légi, szárazföldi s tengeri haderők rendelkezésre bocsátásával vagy pedig hadianyagok szállításával történék. A szovjet az angol javaslat értelmében köteles a segélynyújtást olyan formában rendelkezésre bocsátani, ahogyan a megtámadott állam ezt kívánja. Angol politikai körökben azt állítják, hogy az elsősorban érdekelt két állam, Lengyelország és Románia, már hozzá is járultak a javaslathoz.

Roosevelt új békeüzenetet akar küldeni Hitlerhez

Washington. A Reuter ügynökség jelenti: Roosevelthez közeliövböbeli körök véleménye szerint az elnök újabb békeüzenettel fog Hitler kancellárhoz fordulni, ha pénteki beszédében nyitva hagyja az ajtót új tárgyalások lehetőségére. Kormánykörökben a kancellár beszédét nem tekintik hivatalos válasznak Roosevelt üzenetére, mert ezt a beszédet a német néphez intézi és nem az Egyesült-Államok elnökéhez.

Itt írjuk meg, hogy az amerikai kormány tanácsadói a semlegességi törvény módosításával kapcsolatban javaslatot dolgoznak ki, amelynek alapján

háboru esetén amerikai gőzösöknek szabad lesz szállítmányaikat vinni a brit domíniumokba, még akkor is, ha az elnök veszélyes zónának jelentené ki a területet.

Ugyanezt az elvet alkalmazzák a francia gyarmatbirodalomra is. Ha Olaszország is belesodrónék a háboruba.

meg fogják tiltani az amerikai hajóknak, hogy az olasz kikötőkbe és Etiópia számára árukat szállítsanak.

Roosevelt elnök csütörtök délelőtti egvébéknt a Hyde-parkba utazott, ahol 8 napig fog tartózkodni. Itt fogadja a norvég trónörökösét és feleségét, Márta hercegnőt, valamint a dán trónörökösét és feleségét. Azután visszatér Newyorkba és felavátia a vilákiállítást.

Newyork. A norvég trónörökös csütörtök délelőtti az Oslo nevű norvég hajó fedélzetén két és fél hónapos körutján Newyorkba érkezett. (R.)

Az „Empress of Australia” viszi Amerikába az angol királyi párt

London. (Rador.) Chamberlain miniszterelnök bejelentette az alsóházban, hogy előnyösebbnek találta, ha a „Repulse” nevű cirkáló az európai vizeken marad. A Repulse helyett, amelynek fedélzetén szándékozott az angol királyi pár Amerikába átkelni, az „Empress of Australia” hajó viszi a Felsegeket Newyorkba. A hajót több hadihajó kíséri utján.

Hitler beszédének előkészületei

'Az Egyesült-Államokban nagy várakozással tekintenek Hitler kancellár pénteki beszédére. Az érdeklődés oly nagy, hogy az amerikai rádióállomások, dacára a rendkívüli időpontnak, közvetíteni fogják Hitler beszédét. Érdekes, hogy a beszédet, melyet Hitler a déli órákban fog elmondani, Amerikában hajnali öt órakor közvetítik. Tudniillik ez az időpont felel meg Amerikában a közéneuropai idő tízenkét órájának. Az amerikai szenátus harminc-negyven tagja pénteken reggel már öt órakor megjelennek a szenátus társalgó termében, ahol hatalmas rádió közvetíti majd a kancellár beszédét. Több magasrangú miniszteri tisztviselőt, akik tökéletesen beszélnek a német nyelvet és akik a gyorsírást tudják, megbízták azzal, hogy Hitler beszédét lejegyezzék. Ezeket a hivatalnokokat utasították, hogy a beszédet a lehető leggyorsabban írtassák át angol nyelvre és haladéktalanul juttassák el Roosevelt elnökhöz s Hull külügyi államtitkárhoz.

„URANIA PREMIERMOZGO” Tel.: 12-32.

MA PREMIER!

A francia filmművészet legkételetesebb alkotása, 5-ik hónapja zsufolt házak előtt fut Párisban!

Emile ZOLA:

„ÁLLAT AZ EMBERBEN”

Oszintén, kerécs és nőkül nyerünk bepillantást az emberi lélek üntudat-alatti ingoványába! JEAN GABIN és SIMONE SIMON életük legnagyobb alakításában. — Rendezte: JEAN RENOIR

Rendező helyárak! 5, 7.15, 9.30. Kedvezményes jegyek érvénytelenek!

Csak felnőtteknek!

Mindenki jelentkezék az 1924.-ben el nem ismert állampolgári jogának érvényesítése érdekében

Aradváros közigazgatási ügyosztálya külön felvilágosítási szolgálattal áll az állampolgári ügyekben érdekelt közönség rendelkezésére

Az aradi városházán tovább folyik az állampolgársági névjegyzékből 1924-ben kimaradtak jelentkezése, Amint részletesen megírta az Aradi Közlöny, a belügyminiszterium körrendelete értelmében a városvezetés, illetve a közigazgatási ügyosztálynak kimutatást kell készítenie az állampolgárságra jogosult, de a névjegyzékből kimaradt polgárokról. A jelentkezés olyan módon történik, hogy a közigazgatási ügyosztály részéről dr. Stoici Lazar hivataliönök minden nap a városi ügyvitel hivatalos órái alatt felvilágosítással szolgál az érdekelteknek, átvizsgálja irataikat, megállapítja, hogy megfelelők-e azok és hogy milyen iratokat kell még beszerezniük. Az eljárás egyébként az, hogy az összes szükséges iratok birtokában kérvény készítenőd, amelyhez az okmányokat mellékelnie kell az állampolgárságra vonatkozó jogát érvényesíteni akaró polgárnak. A kérvényt a városi iktatóhivatal után kell a városi közigazgatáshoz eljuttatni, ahol azután a beérkezett kérvényekről részletes, a belügyminiszterium előírásai szerint összeállított, kimutatás készül. A szükséges iratok a következők:

1. Illetőségi bizonyítvány, az 1918. december elsejéig illetőség bizonyítására. Ez azt jelenti, hogy a kérvényező legalább négy évig megszakítás nélkül egyhelyben lakott és hozzájárult a közterhekhez.
 2. A magyar állampolgárság igazolása, ami vagy születési bizonyítvánnyal történik, vagy pedig a magyar honosság megadásáról szóló okmány bemutatása után. Természetesen a magyar állampolgárság az 1918-ig terjedő időre vonatkozik. Ettől függetlenül azonban a születési anyakönyvi kivonat mindenképpen mellékelendő.
 3. A katonai helyzet igazolása.
 4. Annak igazolása, hogy a kérvényező nem optált idegen állampolgárságot. Ezt az igazolást a város közigazgatási ügyosztálya eszközli és valószínűleg hivatalból vezeték majd rá a vonatkozó véleményezést a kérvényekre.
 5. Az állambiztonsági rendőrség igazolása, hogy a kérvényező nem szerepel az idegenek nyilvántartásában.
 6. A kérvényezőknél kell mutatniuk a személyazonossági igazolványukat.
- Különben még a következő tájékoztatást közöljük a benyújtandó iratokkal illetően:
- A katonai szolgálatot igazoló könyveket nem kell sem eredetiben, sem hiteles másolatban mellékelni a kérvényhez, hanem elegendő, ha az érdekelt polgár bemutatja okmányát a közigazgatási ügyosztálynak — a felvilágosításokat végző szolgálat vezetőjénél — mert itt, előre elkészített nyomtatványvör-

lapon bizonylatot állítanak ki és ennek a bizonylatnak mellékelése elegendő.

Ami az illetőségi bizonyítványt illeti, ennek mellékelése nagyon fontos. Illetőségi bizonyítványt a városvezetés készíti külön kérelemre, ha a kérvényező mellékelte születési bizonyítványát, annak rendőrhatalósági igazolását, hogy 1918. decemberét megelőzően legalább négy évig élt megszakítás nélkül valamely, a jelenlegi Románia területén levő községben és végül igazolja, hogy annak idején hozzájárult a közterhek viseléséhez. Az illetőségi bizonyítvány feltétlen nagyfontosságú igazoló okmányként támogatja a kérvényt, azonban a város közigazgatási szolgálata arra az álláspontra helyezkedik, hogy nem feltétlen kelléke az illetőségi bizonyítvány a beadandó kérelemnek. Adott esetben ugyanis elegendő az is, ha csupán az illetőség elnyerésének jogosultságát igazoló iratokat — születési bizonyítvány, a négyéves egyhelybenlakás bizonyítása és a közterhek viseléséről szóló igazolóirat — mellékelik a kérvényhez, mert ezek az okmányok is ugyanolyan elbírálásban részesülnek.

Végül annak igazolását, hogy a kérvényező nem optált idegen állampolgárságot, nem kell külön kérni, mert ezt hivatalból igazolja a városi közigazgatási szolgálat.

Csütörtökön ismét sokan jelentkeztek az állampolgársági ügyek tájékoztató szolgálatánál, ahol május tizenötödikéig bezárólag állnak az érdeklődők rendelkezésére. Május tizenötödike a kérvények benyújtásának végső határideje is. Az állampolgársági ügyekben felvilágosítással szolgáló hivatal csütörtöktől kezdődőleg a városháza kis tanácstermében működik.

A Simay-fürdő

USZODÁJA SZOMBATON
április 29-én
MEGNYILIK!

Borzalmas bányaszerencsétlenség Japánban

Tokió. (Rador.) Juhar közelében egy szénbányában óriási aranyu bányaszerencsétlenség történt. A tárnákban összegyűlt bányalég felrobbant és 1200 munkást betemetett. Csütörtök délelőttig mindössze hatvanat sikerült megmenteni. A többiek sorsáról mit sem tudnak.

Párisban „Lenoir márki”, Budapesten „Hampton lord”

Veszedelemes nemzetközi szélhámos került a budapesti rendőrség kezére — Volt olyan éjszaka, amikor az ál-lord nyolcezer pengőt vert el...

Budapestről jelentik: Megirtuk, hogy a budapesti rendőrség néhány nappal ezelőtt letartóztatott egy magát Lord Hamptonnak nevező egyént, aki költséges életmódjával vont magára a figyelmet. A nyomozás megállapította, hogy „Lord Hampton” nagystílusú európai szélhámos, akit több ország rendőrhatalósai köröznék.

A szélhámos ügyében folytatott nyomozásról a budapesti valutaügyszétség most hivatalos tájékoztatót adott ki. A tájékoztató megállapítja, hogy az állítólagos lord hihetetlenül pazarló életmódot folytatott s volt olyan éjszaka, amikor nyolcezer pengőt költött. Nap közben előkelő urakkal nagyösszegű vállalkozásokról tanácskozott. A valutaügyszétség figyelmét először az vonta magára, hogy sokkal többet költött, mint amennyi valutát magával vitt Magyarországra. Megfigyelés alá helyezték s rövidesen megállapították, hogy arra vállalkozott, hogy nagyösszegű valutát és aranyérméket juttat külföldre.

A nagystílusú szélhámos kihallgatásakor tiltakozott minden gyanúsítás ellen. A személynévi adatok felvételénél akadályok mutatkoz-

tak, mert utlevelén kívül semmiféle igazoló okmány sem volt nála. A budapesti valutaügyszétség erre megkereste a külföldi rendőrhatalóságokat és kiderült, hogy a szélhámos valódi neve Roy Vivian s mintegy tíz különböző álnévet használt. Roy Vivian Európa valamennyi nagy városában szélhámosságokat követett el. Párisban „Lenoir márki” néven, mint az orléansi herceg unokaöccse szélhámoskodott. A Scotland Yard szerint Anglia sok városában betöréses lopásokat követett el és ezekért többször büntetve is volt. „Hampton lordot” kihallgatása után fizetési eszközökkel elkövetett visszaélés büntette miatt letartóztatták, egvelőre azonban a budapesti rabkórházba szállították, mert nemrégén mütéten esett át.

CORSO-MOZGO

Az utolsó évek legnagyobb filmalkotása.
Egy film, amit százezeren csodáltak. Izgalmasabb, szebb, gigantikusabb, mint a „Robin Hood”.

A „FEKETE SAS”

A doni kozákok elkeseredett harca.

Mától kezdődőleg!

Kigyulladt az „Angers” nevű francia óceánjáró is

Kiemelik az elsüllyedt „Paris”-t

Marseilléből jelenti a Rador: Tegnap délután tűz ütött ki a la-seyne-i kikötőben lévő hajóműhelyben a kikötőben leszerelés alatt álló „Angers” nevű óceánjárón. A leszerelés alatt álló hajón dolgoztak a munkások, amikor egy oxigénnel működő acélvágó géptől tüzet fogott a hajó. A tűzoltók éjszaka egy órára eloltották a tüzet. A kikötő közelében van egy katonai tengerészeti municiósraktár, amely veszélyben forgott.

Az elmúlt napokban a havrei kikötőben kigyulladt „Paris” nevű óceánjáró mint ismeretes, el is süllyedt. Most a francia hajóstársaságok azon fáradoznak, hogy az elsüllyedt óceánjárót kiemelhessék. A kiemelésre annál is inkább szükség van, mert a hajó a kikötőben süllyedt el és veszélyeztet a közlekedést. Az eddigi tervek szerint a kiemelés egy évig fog tartani és jelentős összegbe kerül.

Május 17-én ül össze a Balkán-szövetség gazdasági tanácsa

Bucurestiből jelentik: A Balkán-szövetség gazdasági tanácsa május 17-én tartja ülését. Törökország kérte ennek a határidőnek a megállapítását és bejelentette, hogy a Balkán államok küldöttségeikkel jelenjenek meg, hogy tervezetet készítsenek, amelynek alapján a Balkán államok között szoros együttműködés jöjjön létre.

Az amerikai belügyminiszter feltűnéstkeltő beszéde

a német emigránsok amerikai jelentőségéről

Newyork. (Rador.) A Havas ügynökség jelenti: A „német kultúra felszabadítására” alakult társaság bankettjén Harold Ickes belügyminiszter is felszólt és a következőket mondotta:

— „Az Egyesült-Államok területére menekült németeket szívesen látjuk. Németország a legutóbbi hat év alatt 400 tudóssal, művészrel és íróval gazdagította Amerikát. Ezek az emberek bármely ország számára dicsőséget jelentenek és rendkívül tragikus az a tény, hogy a 20-ik században tudósok, művészek és lángésszel rendelkező tehetségek kényszerítve vannak arra, hogy hazájuktól sokezer kilométernyi távolságban éljenek. Ők a tanúi annak, hogy mi marad a civilizációból és a kultúrából, ha az emberi jogot figyelembe nem vesszük. Ők tudják legjobban, hogy milyen következményekkel jár az önkényuralom.”

A Német Távirati Iroda a következőket jelenti a beszédről: Ickes belügyminiszter zsidó emigránsok egvesületének ülésén beszédet mondott és dicsőítette a Németországból elmenekült zsidókat, egyben pedig örömet fejezte ki, hogy az Egyesült-Államok befogadta őket. A szónok a fajteóriát bírálta, magasztalta az amerikai kultúrát és kijelentette, hogy annak fejlődése egy faj érdeme. A beszédet valamennyi amerikai rádióállomás közvetítette.

9 millió drachma — görög hadicélokra

Athén. (Rador.) Egy hivatalos ebéden Metaxas miniszterelnök beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy a dolgok a békés jövő felé haladnak. Ha azonban másként alakulnának az események, úgy a görög szakemberek tudni fogják az ország iránti kötelességüket. A miniszterelnök a nemzetvédelemmel kapcsolatban hangsúlyozta, hogy a legutóbbi három év alatt saját erejéből 9 milliárd drachmát fordított Görögország nemzetvédelmi célokra. A lakosság biztonvitékát kell, hogy adja áldozatkészségének.

Villany, csillár, rádió átszerelését ^{jutányosan vállalja} **Kalmár József** Str. Bratianu 1. TELEFON: 11-10

Nagy lelkesedéssel csatlakoztak a Magyar Népközösség munkájához a székely vezetők

Teleki Ádám gróf nyilatkozata eredményekben gazdag körüljáról — Nagyjelentőségű megbeszélések és fontos tapasztalatok

Kolozsvárról jelenik: Gr. Teleki Ádám, a Népközösség elnöki tanácsának és a Front főtanácsának tagja, a Népközösség elnökétől nyert megbízatás alapján bejárta a székelyföldi városokat, melynek során Marosvásárhely, Segesvár, Székely-

udvarhely, Székelykeresztúr, Sepsiszentgyörgy, Csíkszereda magyar társadalmának vezetői tényezőivel folytatott hosszas megbeszéléseket. Azzal a kéréssel fordulunk Teleki Ádámhoz, mondja el utjának érdekes megfigyeléseit és tapasztalatait.

Teleki Ádám gróf nyilatkozata

— A január 17-i bucureştii egyezmény aláírása óta, melynek 3. pontja lehetővé tette a Romániai Magyar Népközösség megszervezését, — kezdi nyilatkozatát — mindössze 3 hónap telt el. Egy időálló népi szervezet megalapozásánál szinte figyelembe se vehető rövid idő. A helyzetek tisztázása, a gyakorlati munka beindítása, a hosszadalmas előtanulmányokat és terepszemléket igényel. A Népközösség ugyanis a társadalmi kérdésekkel foglalkozik. Ez pedig nálunk Erdélyben teljesen új terület s kizárólag ezzel magyarázható, hogy közvéleményünk a kezdetben bizonyos tartózkodó magatartást tanúsított. Most azonban elérkezett az ideje annak, hogy a Népközösség az egész Románia magyar lakta területeit behálózza, mindenütt kiépítse helyi szerveit, amelyekre nemcsak napjainkban, hanem a jövőben is rendkívül nagy szükség van. Mindenekelőtt állandóan figyelemmel kell kísérni a társadalmi jelenségeket s az azokból adódó népi szükségleteket. A magyar népi érdekeket viszont közös nevezőre kell hozni, mindent elkövetni azok teljesítése érdekében.

— Ezideig a különböző események miatt csak annyit lehetett elérni, hogy egyes vidékek vezetői magyar társadalmi tényezői közül megbízatásokat kaptak a szervezésre. A magyar tömegek azonban hamar felismerték a Népközösség jelentőségét s minden egyes életproblémájukkal hozzáfordultak. A vezetőségnek tehát az volt a feladata, hogy a naponta beérkező kérések ügyében eljárjon és a szükséges jogvédelmet biztosítsa. Most azonban a szervezésen van a sor, ami Románia minden magyar vidékén beindult.

Körut a székelyföldi városokban

Gr. Teleki Ádám ezután ráért a székelyföldi utjára.

— Bánffy Miklóstól, a Népközösség elnökétől azt a megbízatást kaptam, hogy járjam be a székelyföldi városokat, keressek érintkezést a magyarországi helyi vezetőembereivel s azután tegyek jelentést a beinduló népközösségi munka feltételeiről és lehetőségeiről. Természetes, örömmel vállaltam ezt a megtisztelő megbízatást s annál nagyobb volt az elégtételeim, amikor mindenütt azt láttam, hogy a magyar ügyért a legnagyobb lelkesedéssel hajlandók sorompóba állni. Az is célom volt, hogy a falvak mai helyzetéről is világos képet alkothassunk, éppen ezért utközben számos községben jártam, ahol a magyar gazdák, papokkal vettem fel az érintkezést. A megyeszékhelyeken viszont meglátogattam a vármegyei prefektusokat, hogy a közvetlenül jelentkező különböző helyi kívánásokat előterjesszem s munkánk iránt a hatóságok jóindulata támogatását biztosíthassam.

Tárgyalások a székelyek vezetőivel

— Utam első állomáshelyét Marosvásárhely képezte, ahol, mint ismeretes, már megalakult a Népközösség helyi szervezete. Gr. Toldalaghi Mihály és munkatársai az ügybevetett mély hittel és meggyőződéssel valóban építő munkát végeznek. Gr. Toldalaghi Mihály és Szigyártó Gábor, továbbá a magyar társadalom számos más értékes tagjával volt alkalmam eszmecsere folytatni. A székely főváros mindig példát mutató a közösségi munka terén s most is a legfontosabb egyetemes jegyében dolgoznak.

— Segesvárra érkezve, találkoztam Ugron Pál fiátfalvi földbírókossal, az udvarhelymegyei gazdasági egyesület alelnökével, Orosz Károly EGE felügyelővel és dr. Veress Endrével, aki a magyar iparos társadalom országos megszervezése érdekében már hosszabb idő óta komolyan tevékenykedik. Ezen a helyen is meg kell köszönnöm önzetlen fáradozásait s azt az értékes munkát, amit az ut során végeztek.

— Együttesen aztán különböző látogatásokat tettünk. Első utunk azonban gr. Bethlen Bálinthoz vezetett, aki már elvállalta és irányítja a nagyküllői Népközösség szervező munkálatait. Az általunk képviselt ügy a legfontosabb megértésre talált dr. György Zsigmond ügyvédnél is, aki készséggel jelentette ki, hogy aktív részt kíván venni az ottani magyarság népközösségi munkájában. A segesvári magyar iparosság, mint Erdély többi városaiban, ugyancsak nagy lelkesedés-

Nagyjelentőségű megbeszélések, érdekes tapasztalatok

— Sepsiszentgyörgyig az út sok érdekességet tárt elénk. A falvak mai helyzete a maguk valóságában tárult elénk. Sepsiszentgyörgyön Mikó Lászlóval találkoztam. Háromszék megye népközösségi szervezését br. Szentkeresztly Béla irányítja, hazatéréséig azonban a helyi szervezet megalakítása rövid időre halasztást szenvedett. Itt dr. Barabás Andort, a város magyarságának ismert vezérényiségét, Szalay Mátyás kat. főesperest, Bogdán Arthurt, a Háromszék megyei Takarékpénztár elnökét, dr. Tankó Bélát, a volt Magyar Párt főtitkárát, Benedek Jánost, a város alpolgármesterét, dr. Horváth Miklós orvost és Szász Jenőt láttogattunk meg, az iparossággal külön értekezletet tartottunk. Otthonukban igen nagy számban jelentek meg. Több érdekes felszólalás hangzott el, amelyek megvilágították a magyar iparosság helyzetét, kidomborították munkájukba és jövőjükbe vetett mély hitüket. A megyében dr. Szent-Iványi Gábert és Tökés József málnási ref. esperest láttogattunk meg.

Gr. Teleki Ádám ezután ráért a csiki megbeszélésekre. Elmondja, hogy Csík egynike azoknak a vidékeknek, ahol a magyarság a legnagyobb támogatást és legmesszebbmenő figyelmet igényli. Dr. Pál Gábor, a megye volt képviselője kijelentette, hogy a Népközösség helyi szervezetének megalakítását helyesnek és sürgősnek ítéli meg és a maga részéről a jövőben szintén tovább akar dolgozni a nép érdekében. Majd dr. György Pál Domokos, dr. Csipak Lajos, dr. Pittner Árpád, Fodor Pál, Bíró Ferenc főesperes, Részeg Viktor, dr. Kovács Károly, Szathmári József, dr. Nagy András, dr. Erős Péter, Nagy Imre és dr. Kolombán József-

sel csatlakozott a Népközösséghez, amelynek keretei között a magyar iparosság megtalálja sajátos érdekeinek képviselőjét.

— Székelykeresztúr felé haladva, több községben álltunk meg. Keresztúron meglátogattuk Utó Lajos unitárius és Nagy Lajos ref. espereseket. A magyar kaszinóban viszont szűkebbkörű értekezlet zajlott le. Egyöntetűen hangoztatták, hogy a Népközösség helyi szervezetének kiépítése halasztást nem szenvedhet és éppen ezért a cselekvés mezejére lépnek. Székelyudvarhelyen viszont azt láttuk, hogy a megye magyarságának régi óhajja teljesül be az erős, átfogó-jellegű népi szervezet megalakításával. Felkerestük dr. Sebessi Jánost, a Népközösség udvarhelymegyei szervezőjét, Sándor Imre róm. kat. főesperest, Dávid Gyula ref. lelkészt, Zsigmond unitárius lelkészt, Becsek Aladár bankigazgatót, dr. Hadnagy Károlyt, a helybeli magyar ifjuság vezetőjét, dr. Sebessi Akos ügyvédet és Lévy Lajos tanárt. A magyar iparosság vezetőivel viszont külön értekezletet tartottunk. A további lépésekre nézve már a közeli napokban megtörténnek a szükséges lépések és külön értekezlet fogja megállapítani a gyakorlati tevékenység módjait.

— Udvarhelyen járva, nem mulasztottuk el Szakáts Zoltán bikfalvi földbírókos meglátogatását, aki fél évszázadon át a legteljesebb önzetlenséggel szolgálta a megye gazdajársadalmának érdekeit. Olaszteleken viszont Bíró Istvánról kaptunk értékes utmutatásokat.

— fel folytattak tartalmas és alapos megbeszéléseket. Vécsey Gyula az iparosság helyzetét ismertette, a csíkszeredai megbeszélések eredményeképpen viszont megalakult a Népközösség helyi tagozata. Elnöke dr. Kolombán József, alelnökök dr. Ábrahám József és dr. Máthé László, főtitkár Adorján Imre, a volt magyar párt főtitkára, titkár dr. Szathmári József, a kulturális szakosztály elnöke Bíró Ferenc főesperes. A gazdasági dr. Pittner Árpád, a szociális dr. Kovács Károly, a többi alosztályok megalakulására a közeli napokban szintén sor kerül. A gyergyói magyarság megszervezésére a közeljövőben a központi kiküldöttek jelenlétében fog sor kerülni. Ez a vidék szintén külön figyelmet érdemel.

Akik alózzik felelősségüket

— Az ideiglenes jelleggel való megbízatást azért vállalták mindnyájan oly nagy lelkesedéssel, — folytatta gr. Teleki Ádám — mert a magyarság szinte órákig sem maradhát megfeleltető képviselő nélkül. Általában mindenütt, ahol a magyarság helyi vezetőivel alkalmunk volt beszélgetni, az volt a benyomásunk, hogy a legnagyobb mértékben átérzik a nép iránti felelősségüket. Tudják mi a kötelességük. Világosan látják, hogy a Népközösség kérdése a magyarság egyetemes ügye, amelynek szolgálatát valamennyiüknek becsületbeli kötelessége.

— Meggyőződésem, hogy a helyi tagozatok mielőbbi kiépítésével állandó, élő kapcsolat alakul ki a vidékek és a központ között s ezáltal viszonylag eredményesebbé válik a munka.

Május 31-ig meghosszabbították a gázárlarcok megrendelésének határidejét

Ez év január 30-án — mint annak idején beszámoltunk — rendeltörvény jelent meg, amely arra kötelezte az összes kereskedelmi és ipari vállalatokat, beleértve az egyéni cégeket is, hogy ez év április 30-ig rendeljék meg alkalmazottaik számára a gázárlarcokat. A rendeléssel egyidejűleg a törvény értelmében ki kell fizetni a gázárlarc ellenértékét, amelyet a vállalatok az alkalmazottaiktól hat havi részletben vonhatnak le. Egy gázmaszk ára 600 lei.

Ezzel a rendelkezéssel kapcsolatban az aradi társadalombiztosító pénztárhoz csütörtök délután távirati intézkedés érkezett Bucurestiből, amely közölte, hogy a fentemlített határidőt nem hosszabbították meg.

Délutánra azonban a helyzet megváltozott, amennyiben az aradi Kereskedelmi és Iparkamara a légiügyi minisztérium legújabb, halasztó intézkedéséről kapott értesítést.

Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara a közelmúlt napokban táviratilag járt közben a légiügyi és nemzetgazdasági minisztériumoknál, valamint a Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetségénél annak érdekében, hogy,

a fenti határidőt meghosszabbítsák. egyben pedig azt kérte, hogy az érdeelt munkaadók a gázárlarcok ellenértékét részletekben fizethessék ki, mert az esedékes összegek egyszerre való lerovása számukra rendkívül nagy terhet jelent.

Ennek a közbenjárásnak eredményeképpen az aradi Kereskedelmi és Iparkamara az Iparkamarák Szövetségétől a következő táviratot kapta:

„Kérésüket teljesítették, a gázárlarcok megrendelésének határidejét május 31-ig meghosszabbították. Levél meg.”

A fenti értesítés alapján az aradi Kereskedelmi és Iparkamara csütörtökön este a következő hivatalos közleményt juttatta el a sajtóhoz:

— „Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara hivatalosan közli: A légiügyi és tengerészeti minisztérium kedvezően intézte el az aradi Kereskedelmi és Iparkamara kérelmét és a Kamarák Szövetsége utján az aradi Kamarához érkezett távirat szerint a gázárlarcok megrendelésének a határidejét 1939. évi május hó 31-ikéig meghosszabbította.”

Rendkívüli műtéteket végzett Aradon Felsenreich dr. bécsi egyetemi magántanár

**Külön engedélyre volt szükség, hogy átengedjék a határon
a speciális orvosi műszereket**

Az aradi Therapia-szanatórium érdekes műtét színhelye volt csütörtökön az esti órákban. Már hetekkel ezelőtt történt meg az első ehhez hasonló operáció és csütörtökön egymásután két, több órát igénybevévő műtétet végeztek a magánszanatórium modernül felszerelt műtőjében.

Az elmúlt éjszaka folyamán Aradra érkezett Bécsből Felsenreich Fritz dr. bécsi egyetemi magántanár, aki eredeti eljárással lábtörés esetében rozsdamentes szegekkel szögecseli egymáshoz a törött csontokat, amelyek így a szokottnál jóval gyorsabban gyógyulnak. A fenti eljárást egyelőre csak az ugynevezett comb-nyaktörés esetében lehet alkalmazni, vagy pedig olyan csonttöréseknél, amikor a gyógykezelést előrehaladottabb korú és a csont gyors összeforrásához kevesebb a lehetőség. A comb-nyaktörés a legfájdalmasabb lábtörési eset, amihez hozzájárul az a tény, hogy a beteg számtalan esetben hét-nyolc hónapig nyomja vele az ágyát és azután is csak nehezen áll talpra. A legújabb eljárás következtében a beteg gyógyulási ideje négy-öt hét és már ilyen rövid idő után megkezdheti a járási gyakorlatokat, mely szintén sokkal könnyebb, mint más kezelési mód után.

Az újfajta gyógykezelés még nem terjedt el és ezért hat érdekességként az ilyen módon való beavatkozás. A bécsi klinikákon Európa minden részéből odaérkezett betegeken hasonló műtéteket végeznek már és Felsenreich tanár rövid idő alatt is, amióta az ilyen operációkat végzik, elismert nézet vivőt ki magának. A fiatal tanár hatalmas műszer-felszereléssel érkezett Aradra és a különleges orvosi műszereket csak Coțoiu Romuald dr. városi főorvos igazoló-írása ellenében engedték be a várnál. A főorvos már a délelőtti folyamán kiállította a szükséges igazolványt, úgy hogy csütörtökön

kön kora délután megfűtötték a Therapia-szanatóriumban a szükséges előkészületeket a rendkívül műtőre.

A speciális eljáráshoz hozzátartozik, hogy a szögecselés közben nyomban röntgenvilágítást kap a törött rész, hogy megállapítást nyerjen vajjon a szegek kellő helyre kerülnek-e? A szögecselést megelőzi, a törésnél alkalmazandó szabályos eljárás. Miután megtörtént már a törött láb kihúzása és a törött csontok összeillesztése alulról és felül, különleges gépek segítségével helyezte el a rozsdamentes szögecskéket Felsenreich dr. Miután a műtét több órát vesz igénybe, ezalatt a beteget végig narkózis alatt tartják.

A Therapia-szanatóriumban lefolyt mind a két műtét kitünően sikerült és ebben nagyrésze van a kitünő speciálistán Felsenreich Fritz dr. egyetemi magántanáról kívül dr. Piré Ferenc sebész főorvosnak, Windholz Béla dr. főorvosnak és Steiner Jenő dr. röntgenológusnak. Tekintve, hogy az alsó és felső részt egyidejűleg kell röntgengépben átvilágítani, ehhez a Phillips-gyár hordozható ujszerű röntgengépét használták fel. A különleges orvosi beavatkozás híre egyébként annyira elterjedt, hogy már most újabb műtét-igénylést jelentettek be a bécsi orvosnak, aki a közeljövőben ismét Aradra érkezik újabb operáció elvégzésére.

Különben az érdekes műtétnél jelen voltak még dr. Coțoiu Romuald városi főorvos, dr. Hersch Andor, dr. Reich Béla, dr. Angele József, dr. Róna Jenő, dr. Thau Ernő és dr. Háber József. A műtét sikerére jellemző, hogy a szögecselés elvégzése után mintegy negyedórával a beteg már mozogni tudta a beteg végtagot, holoft rendes körülmények között a gipszkötést csak 6-7 hónap után távolítják el.

Harminc napon belül minden, már használatban lévő reklámlehetőséget be kell jelenteni városi illeték alkalmazása céljából

**Csakis a városi előzetes engedélyével alkalmazható mindennemű reklám,
vagy propaganda**

A város pénzügyi szolgálata magyarázó közleményt hozott nyilvánosságra az új pénzügyi szabályrendeletnek a hirdetmények és reklámok városi illetékeire vonatkozó rendelkezéseiről. Ez a magyarázó közlemény a következőket tartalmazza:

„Az 1938. augusztus tizennegyedik közgazgatási törvény 207-258. szakasza alapján készült illetékügyi szabályrendelet kizárólagossági jogot biztosít a városvezetőségnek, hogy bármilyen reklám és propaganda alkalmazására engedélyt adjon ki, amelyben meghatározza annak helyét és módját is, hogy hol és miképpen történjen a reklám, vagy propaganda alkalmazása. Reklám alatt a következő fogalmak értendők: mindennemű szöveg, eszköz vagy lehetőség, amely kereskedelmi ügyvet számára szolgál magánosoknak, vagy társulásoknak és akár a szabadban, akár nyilvános helyiségekben nyer elhelyezést, a kereskedelem vagy ipar gyakorlására szolgáló helyiség megszokott cégjelzésétől feltűnően megkülönböztethető módon, úgy hogy elhelyezési módja alkalmas a közfigyelem felkeltésére. Ezek a reklámok lehetnek papírnyomatványok, de anyaguk lehet karton, üveg, alkalmazhatók falakra, bádogra, fákra, vászonra, aszfaltra stb. Előállítás módjuk lehet mázolás, nyomtatás, litográfia, fényképezés, bármilyen anyagból sorozatban előállított mintával is előállíthatók, vetítés, megvilágítás, hangszerek alkalmazása. A reklám alkalmazása lehet helyhez kötött és mozgó, alkalmazható szárazon, vizen vagy levegőben, magán- vagy középületen, beépítetlen területen, kerítésen, udvarban, kirakatban, ablakban vagy kapun. Ahhoz, hogy a felsorolt módok, lehe-

tőségek és eszközök igénybevételével bárki reklámot alkalmazzon, vagy propagandát üzzön, feltétlenül szükséges a városvezetőség előzetes engedélye. A reklám szövege, tartalma és összetétele feltétlenül az állam nyelvén készítenő el, hiba nélkül. Az erre vonatkozó kérelmeket vagy a városvezetőség nyilvános közlésügyi hivatalához (Biroul de afişaj), vagy a reklámügvek intézésére különleges joggal felruházott céghez kell az érdekelteknek benyújtaniok. Reklám és propaganda alkalmazása csakis a megfelelő illeték előzetes lerovása ellenében lehetséges, a kibocsátott vevénynek megfelelően. Az illetékek bevételezését vagy az illetékes városi szerv, vagy az engedélyezett cég eszközli és senki másnak nem áll jogában ennek eszközlése. Különben az alkalmazandó illetékeket az említett szabályrendelet 235-253. szakaszai sorolják fel.

Amidőn a város pénzügyi szolgálata közli az érdekeltekkel ezeket a tudnivalókat, a meglévő reklámok tulajdonosainak figyelmébe ajánlja, hogy 30 napon belül jelentsek be reklámaikat és propagandalehetőségeiket, ha ezeket továbbra is fenn akarják tartani. A megállapított határidő lejártá után a városvezetőség, illetve a pénzügyi szolgálat kirója az illetéket és a lejárat be nem tartását hallgatólagos tudomásulvételnek minősíti.

Minden felvilágosítással és tájékoztatással készséggel szolgál különben az érdekelteknek a munkanapokon délelőtt 8-11 óra között a városi közigazgatás falragaszhivatala (Biroul de afişaj), földszint 27-es szoba, vagy az engedélyezett cég.

Az angol gazdasági bizottság bucuresti-i tárgyalásai

București. Az angol gazdasági küldöttséggel csütörtökön egész délelőtt folytak a tárgyalások a nemzetgazdasági minisztériumban. Román részről a megheszelések vezetője Ionescu Mircea vezértitkár volt. Délután folytatták a tárgyalásokat. Az angol delegátusok felveszik a kapcsolatot a román kereskedelmi és ipari körökkel, az Angliával megindítandó árucseré tárgyában.

Két cselédleány meg akarta mérgezni br. Bánffy Farkasné

Sepsiszentgyörgy. A „Curentul” című bucurestii lap adott legelőször hírt arról az érdekes feljelentésről, amelyet a Sepsiszentgyörgyön élő özvegy báró Bánffy Farkasné 88 éves nagyszonyy adott be Szinte Mária 17 és Németh Piroska 25 éves háztartási alkalmazottak ellen. A sepsiszentgyörgyi rendőrség azonnal megindította a nyomozást, melynek során a következőket állapította meg:

Németh Piroska szolgáló többiben felvette azt a tervet Szinte Mária konvhalány előtt, hogy mérgezze meg Bánffy Farkasné és a sikerült gyilkosság esetén ő fogja kapni a báróné értékes butorzatát.

Szinte Mária a rendőrségen bevallotta, hogy Németh Piroska valóban bujtogatta őt, sőt ígéretet tett arra nézve is, hogy a szükséges mérget ő szerzi be.

A két nő — vallomásaik alapján — a rendőrség letartóztatta és átadta az ügyészségnek. Ioan Chirita ügyész előre megfontolt szándékkal végrehajtott gyilkossági kísérlet címén indította meg az eljárást a két cselédleány ellen.

A bucurestii lapok a bűnügghöz különböző regényes magyarázatokat fűztek. Ezekkel az állításokkal ellentétben a tényleges helyzet az, hogy losonci báró Bánffy Farkas özvegye a legszükségesebb anyagi körülmények között éldegél már évtizedek óta Sepsiszentgyörgyön. A bárónak 1905-ben történt halála óta a család kisebb összegű havi készpénztámogatást küldött neki. Az utóbbi időben ez a támogatás mindössze háromezer lej volt havonta, de az özvegy báróné még ezt a csekély összeget sem kaphatta rendszeresen.

Anyagi helyzete tehát kizárja azt a regényes feltevést, melyet egyes lapok kidomborítanak, hogy a két cselédleány mérgezési kísérlete mögött magasabb irányítás húzódná meg.

Szamostartomány helvtartója

nem hagyta jóvá az esketési illeték bevezetését Nagyváradon

A nagyváradai városvezetőség új városi illetéket akar bevezetni a házasságkötések után. Ez az illeték sokkal enyhébb volt, mint az aradi városvezetőség által bevezetett városi házassági adó, amennyiben a szabályrendelet úgy intézkedett, hogy ha valaki más napon kíván házasságot kötni, mint amely napot házasságkötésekre hivatalból kijelöltek, 250 lejt kell fizetnie, ha pedig a házasságkötés vasárnap történne, a külön illeték 500 lejt. Uglátszik azonban, hogy Szamostartomány királyi helytartója megengedhetetlennek tartotta ezt a különleges megterhelést, amely bár messze mögötte marad az Aradon alkalmazott házasságkötési illetéknek, mégis merőben ellenkezik a világszerte gyakorolt eljárással, hogy a házasságkötéseket minél könnyebbé kell tenni. Számos külföldi kormány külön pénzbeli segélyekkel igyekszik bátorítani a házasságkötést, nem indokolt tehát a külön megadóztatás. Eppen ezért Szamostartomány királyi helytartója a pénzügyi szabályrendeletből teljes egészében törölte ezt a szakaszt. Aradi viszonylatban uglátszik erre már nincs lehetőség, mert itt tényleges jóváhagyás nélkül léptették életbe a pénzügyi szabályrendeletet. Az történt — amint már megírtuk, — hogy miután a törvény úgy intézkedik, hogy ha az illetékes felügyeleti hatóság az előterjesztéstől számított harminc napon belül nem határoz az eléje terjesztett ügyber, úgy az jóváhagyottnak tekinthető, a harminc nap elteltével a városvezetőség érvénybenlévőnek nyilvánította a pénzügyi szabályrendeletet.

SPORT KOZLONY

A legjobb összeállítású Sp. Studentesc áll ki vasárnap az AMEFA (AMTE) ellen

Szombaton érkezik a bucaresti-i csapat

Az utóbbi hetekben sikert sikerre halmozó bucaresti diákcsoport vendégszerepel vasárnap Aradon és a mérkőzés elé a szokottnál is nagyobb érdeklődéssel tekintenek sportkörökben. A Sportul Studentesc volt ugyanis az a csapat, amely a piros-feketékre bajnoki karrierjük alatt a legsúlyosabb vereséget mérte (7:1!) és ezt a „kisiklást” akarják vasárnap az AMEFA játékosai szép és értékes győzelemmel korrigálni.

A feladat nem könnyű, miután a Sportul Studentesc csapata jól összekovacsolt, kemény együttes, amely a legjobbaknak is méltó ellenfele. Legutóbbi három teljesítménye szintén páratlan, hiszen a Venustól, a Rapidtól és a Tricolortól sikerült egy-egy pontot elvenniük (2:2, 1:1, 0:0), ami-

vel kevés csapat dicsekedhet. Annyi bizonyos, hogy a piros-feketék teljes szívvel és lélekkel dobják magukat a küzdelembe és ha a csatársor munkáját szerencse is kíséri, akkor a kimagasló eredmények ellenére is sikerül a revans az őszi 7:1-es vereséget.

A Sportul Studentesc csapata már szombaton megérkezik Aradra és a fővárosi szaksajtó jelentése szerint Aradon is ugyanazon összetételben veszi fel a harcot, mint ahogyan a Tricolor elleni mérkőzésre állt ki. A Sportul Studentesc valószínű összeállítása tehát az alábbi:

Constanținescu — Duce, Badulescu — Tache Dumitrescu, Dragan, Milan — Schuler, Mihaiescu, Constantinescu-Grecu, Stefanescu, Gica Popescu.

Április 30-ikán és május 1-én rendezik meg Románia első ízben kiírt motornélküli repülőbajnokságát

Bucuresti. Románia első ízben rendezi meg ez évben az országos motornélküli repülőbajnokságot és pedig április 30-án és május 1-én napján a braszói Szent Péter repülőtéren. A repülésügyi és teniszügyi minisztérium, továbbá az alája tartozó Román Királyi Repülőszövetség az első kiírt repülőbajnokságokra 60 ezer leinyi készpénzdíjat és 13

ezüstkupát tűztek ki díjaknak és így a bajnoki versenyek előreláthatólag nemzetközi viszonylatban is kiünő eredményeket fognak hozni.

A bajnoki versenyek magassági, időtartam és megbízhatósági (legjobb modell) számokból állnak, az összetett bajnokság győztese nyeri a szövetség kupáját és 10 ezer lei pénzdíjat.

Kijelölték az A. liga hátralevő fordulójának terminusait

Bucuresti. Az A) ligában hátralevő fordulókai kapcsolatosan véglegesen meghatározták a mérkőzések időpontjait és eszerint az utolsó tavaszi fordulóra június 25-én kerül sor. A terminusok az alantiek:

Április 30: 7-ik tavaszi forduló.
Május 10: 8-ik tavaszi forduló.
Május 14: 9-ik tavaszi forduló.
Május 28: 10-ik tavaszi forduló.
Június 1: Venus—Rapid
Június 4: Román Kupa.
Június 25: 11-ik tavaszi forduló.
Július 2—9: Román Kupa

Engedélyezték a magyar—román Davis Cup mérkőzést

Budapest. A román Straja Tarji megadta az engedélyt a május 5—7-ik napjai között döntésre kerülő román—magyar Davis Cup-mérkőzésre. A magyar tenisz-szövetség végleges döntése szerint Gáborv, Asbóth, Dallos dr. és Csikós összeállítású magyar csapat fog Bucurestibe utazni Grossmid Sándor dr. szövetségi kapitány vezetésével.

„Az Anglia—Románia mérkőzés 1. számú nézője”

Érdekes levelet kapott a román szövetség. Mr. Percy Edmond birminghami dúsgazdag gváros írta. Kéri, hogy számára egy elsőrendű helyet biztosítsanak az Anglia—Románia mérkőzésre. A szövetség természetesen félretette a jegyet, amely a legelső, amelyet a három hét utáni mérkőzésre megváltottak

Covaci Aurel—Ardelean II. ökölvívőmérkőzés a vasárnapi verseny keretében

A vasárnapi nagy ökölvívőversenyen, amely délelőtt 11 órai kezdettel kerül lebonyolításra a Moise Nicoara liceum tornatermében, Arad legjobb versenyzői starthoz állanak, hogy eldöntsék egymás közt a különböző súlycsoportokban az elsőség kérdését. Az amatőrök versenyének végzetével kerül sorra Covaci Aurel Románia hívatásos ökölvívő bajnokának mérkőzése Ardelean II.-vel, Arad bajnokával. Ezt a mérkőzést különös érdeklődés előzi meg.

O új mezt kap a román válogatott és az új mezen május 7-én a jugoszlávok ellen játszanak először. Az új mez: kék nadrág és piros-sárga-kék szallaggal ellátott fehér trikó.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Megtartotta első ülését az aradi Mezőgazdasági Kamara új vezetősége

A királyi helytartónál, valamint a földművelésügyi miniszternél járnak közbe annak érdekében, hogy a mezőgazdasági kamarák továbbra is megkapják az 1 százalékos illetéket

Csütörtök délelőtt 10 órai kezdettel tartotta meg Birtolon Aurel elnökletével első ülését az Aradi Mezőgazdasági Kamara új vezetősége. Az ülésen jelen voltak a bizottság tagjai: Kononfi Kálmán dr., Secula Axente és Marza Simon, valamint Crisan Dumitru kamarai főtitkár és Cioban Gheorghe könyvelő.

Birtolon Aurel elnök megnyitó beszédében rávilágított arra, hogy a részletes munkaterv összeállítására csak akkor kerülhet sor, ha a kamara költségvetése már elkészült. A kamarák megszervezéséről szóló új törvény értelmében tudvalevőleg számos szolgálat, így az erdészet, az állategészségügyi szolgálatok, valamint a legelők és a mintagazdaságok ügye, a mezőgazdasági kamarák hatáskörébe kerül, tehát mindezek a szolgálatok a kamarák költségvetésébe kerülnek. Így tehát előreláthatólag a mezőgazdasági kamaráknak az eddigieknél nagyobb anyagi alapokra lesz szükségük.

Az új törvénykezések értelmében viszont azt az 1 százalékos adicónális illetéket, amelyet a kamarák a mezőgazdasági adók után kaptak, ezennél a helytartóságok javára kell belizetni. Ez az illeték Aradmegyében 3 millió leit tesz ki évente. A fent már ismertetett okokra való tekintettel az

Aradi Mezőgazdasági Kamarának erre az összegre feltétlenül szüksége lenne.

Ezért az Aradi Mezőgazdasági Kamara vezetősége elhatározta, hogy részt vesz abban a mozgalomban, amelyet a helytartóság, valamint az ország többi kamarái kezdeményeztek. Ennek a határozatnak megfelelően pénteken a helytartóság többi kamaráinak elnökeivel egyidejűleg Birtolon Aurel megjelenik Marta Alexandru dr. tennestartományi királyi helytartó előtt, akitől azt kéri, hogy a gazda-érdekekre, valamint a kamara szükségleteire való tekintettel a helytartóság a fenti összegről mondjon le.

A jövő hét folyamán az ország összes mezőgazdasági kamaráinak elnökei küldöttségileg megjelennek Cornateanu Nicolae földművelésügyi miniszter előtt, akitől azt kéri, hogy törvényes úton nyerjen rendezést ez a kérdés, vagyis az említett 1 százalékos illetéket továbbra is a mezőgazdasági kamarák kapják meg.

Az Aradi Mezőgazdasági Kamara vezetősége a fenti kérdés megvitatása után több időszeri kérdéssel, valamint annak a munkatervnek részleteivel foglalkozott, amelyet Birtolon Aurel elnök már szerdán nagy vonalakban megvitatott Popescu Nicolae mezőgazdasági vezérigazgatóval.

A román—svájci külkereskedelmi és fizetési egyezmény meghosszabbítására irányuló tárgyalások megkezdődtek Bucurestiben

Bucuresti. Megirtuk, hogy a Külkereskedelmet Irányító Igazgatóság május 1-én új rendszert léptet életbe a szabadforgalmi devizák ellenében történő behozattal kapcsolatban. A rendelet szerint május 1-től kezdődően szabadforgalmi devizák ellenében csak ama cégek importálhatnak, amelyeknek importkvótájuk van. Azok a cégek

tehát, amelyeknek importkvótájuk nincs, de szabadforgalmi devizák ellenében akarnak árut behozni, ezzel kapcsolatos kéréseiket április 29-ig nyújthatják be a Külkereskedelmet Irányító Igazgatósághoz. Az így benyújtott kérések alapján a Külkereskedelmet Irányító Igazgatóság még a régi rendszer szerint adja ki a behozattal engedélyeket.

Ugyan az UTE kitűnő uszóbalnoka, Európa egyik legkitűnőbb középtávuszója súlyosan megbetegedett. A kitűnő uszóbalnok súlyosabb természetű hűlésben szenved, amely állandóan magas lázzal jár és kórházba szállították, ahol gondos ápolásban részesítik.

A Ferencváros—Nemzeti 3:3 arányban döntetlenül végződött mérkőzést a Ferencváros óvása következtében megsemmisítették és a mérkőzés újralátását rendelték el. Az Újpest, mint érdekelt fél a határozatot megfellebbezte.

A svájci bajnokságban a következő mérkőzéseket bonyolították le: Chaux de Fonds—Luzern 2:1, Lausanne—Grashoppers 1:1, Grenchen—Basel 3:2, Nordstern—Biel 2:1, Servette—Young Fellows 3:0, Lugano—Young Boys 2:0.

Európa ökölvívó válogatott csapata május 17-én mérkőzik Cslkágóban az USA válogatottjával. Az európai csapat a következő: Lehtinen (finn), Nardecchia (olasz), Sergio (olasz), Dowdall (ír), E. Agren (svéd), Raadek (eszt), Musina (olasz), Lazarti (olasz).

O AMEFA (AMTE)—Prahova kupamérkőzés — Bucurestiben? Az egyik fővárosi sportlap jelentése szerint május 7-én bonyolítják le az AMEFA (AMTE)—Prahova kupamérkőzést és pedig Bucurestiben a román—jugoszláv válogatott meccs előjátékaként. Ez a híradás annál meglepőbb, mert — mint ismeretes — a mérkőzésnek Aradon kellene lebonyolításra kerülnie. Az aradi egyesülethez egyébként az önkényes rendelkezéssel kapcsolatban ezideig semmiféle értesítés nem érkezett.

O öt román kerékpáros megy az olimpiára — ezt a határozatot jelentette be az UFSR-nek a kerékpáros szövetség. Az UFSR ugyanis felszólította az egyes szövetségeket, hogy tegyenek jelentést olimpiai előkészületeikről és terveikről. A kerékpárosok voltak tehát az első „fecskek”.

Néhány érdekes adat a román—angol kereskedelmi kapcsolatok alakulásáról

Megkezdődtek Bucarestiben az érdemleges tárgyalások

Sir Frederic Leith-Ross vezetése alatt Bucarestbe érkezett angol kereskedelmi bizottság megkezdte érdemleges tárgyalásait a román—angol kereskedelmi kapcsolatok kimélyítése érdekében.

Ezekkel a tárgyalásokkal kapcsolatban nem érdektelen ismertetni a román—angol áru csere helyzetét az elmúlt évekre visszamenőleg.

Nvenc évvel ezelőtt, vagyis 1931-ben Angliába irányuló kivitelünk értéke 2,245,000,000 lej volt, 1932-ben 2,346,000,000 lei. 1933-ban 2,181,000,000 lei, 1934-ben 1,368,000,000 lei, 1935-ben 1,614,000,000 lei, 1936-ban 3 milliárd 132,000,000 lei, 1937-ben 2,794,000,000 lei és 1938-ban 2,404,000,000 lei.

Angliába főképpen petrolumot, búzát és fát szállítottunk. Nvenc évvel ezelőtt, tehát 1931-ben 500 millió 400 ezer lei értékben szállítottunk Angliába gabonaneműeket, 1935-ben ez a kivitel 402 millió 975 ezer leit tett ki, míg 1936-ban és 1937-ben Angliába irányuló gabonaexportunk jelentős mértékben visszaesett. A kormány által az elmúlt évben fogantatott intézkedések következtében azonban 1938. végén Angliába irányuló gabonakivitelünk

olyannyira emelkedett, hogy Anglia a fölünk gabonát vásárló államok között az első helyre került.

Ami a fakivitelről illeti, ez 1937-ben jelentéktelen volt, 1935-ben Angliába irányított fakivitelünk értéke 35 millió lei volt, míg 1937-ben már közel 100 millió lei. Az utóbbi időben Anglia felé megindult a bőrkivitel is.

Angliából főképpen villanv-motorokat, gyapotfonalat, vegyi szereket, gummianyagokat és élelmiszereket vásároltunk.

Az angol szövetek behozatalában visszaesés állott be. Míg 1934-ben Angliából 334 millió lei értékben vásároltunk gyapjuszöveteket, 1935-ben már csak 104,028,000 leit tett ki az Angliából behozott gyapjuszövetek értéke.

A romániai iparban az angol tőke közel 5,000,000,000 leiel vállalt érdekeltséget. Ebből 3,500,000,000 lei a petrolumiparban, 500 millió lei a textiliparban és ugyancsak 500,000,000 lei a fémiparban nyert elhelyezést. A fennmaradó 500,000,000 lei egyéb iparágak között oszlik meg. Kétségtelen azonban, hogy az angol tőke számára a romániai iparban sokkal jelentősebb együttműködési lehetőségek nyílnak.

A cégjegyzői lajstromban eszközölt bejegyzések vagy módosítások után fizetendő új kincstári illeték

Kolozsvár. A módosított bélyegtvörvény 4. szakaszának 30. paragrafusa szerint a kereskedelmi és iparkamarák mellett működő cégjegyzői hivatalban eszközölendő bármilyen bejegyzés, cégbejegyzési módosítás, vagy törlés, az egyéni cégeknek 132 lei kincstári bélyegkötelezettség alá esik az egyéb kamarai bejegyzési illetékek kivételével. Ugyanez a kincstári bélyegilleték állott fenn az egyéni cégeknek a múltban is. Ezzel szemben a társas cégeknek a cégjegyzői lajstromban eszközölt módosítások lényeges illetékemelés hoztak, az alaptőke nagysága szerint. Az egymillió lei összegig terjedő társasági tőkénél a cégbejegyzési kérvény bélyegilletéke 270 lei, 1—5 millió lei tőkékig 600 lei, 5—10 millió leig 1200 lei, 10—20 millió leig 2000 lei, 20—40 millió leig 3000 lei, 40—80 millió leig 4000 lei, 80—150 millió leig 5 ezer lei és 150 millió leinél nagyobb alaptőke után a cégjegyzői hivatalban történő bejelentés, vagy módosítás tízezer lei kincstári illetéket von maga után.

Megjegyzendő, hogy az említett bélyegilletékek kivétel a társasági szerződésben, vagy ennek hiányában a kamarai bejegyzési kérvényen feltüntetett társas tőke után még fokozatos bélyegilleték is jár a bélyegtvörvény 15. szakaszának 7. paragrafusa értelmében. Ez az illeték a társasági tőkének 2-7 százalékát teszi ki, továbbá lerovandó a megfelelő repülőbélyeg is.

= A román—német gazdasági egyezményhez hasonló szerződést köt Németország Spanyolországgal. Berlini jelentés szerint a közeli napokban Németország új kereskedelmi egyezményt köt Spanyolországgal. A Sud-Est Echo című lap az új szerződéssel kapcsolatban fölértékelte helyéről nyert közlés alapján megemlíti, hogy a szerződés a román—német gazdasági egyezményhez hasonló lesz. A lap megemlíti azt is, hogy a polgárháború kitörése előtt Spanyolország híányt, a hadiiparhoz szükséges pirítet, an imóniumot, hematitot csak a nyugati államoknak szállított.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik drága halottunk

futásfalvi

özv. **Balás Mártonné**

te netésén megjelentek, s részvételüket nyilvánították, ezúton mondunk hálás köszönetet

futásfalvi **Dr. Balás Guidó**
és **Iritz Ilka.**

Folyóirat Keleteurópa gazdasági életéről

Figyelemreméltó közgazdasági folyóirat jelenik meg Budapesten a „Pester Lloyd” lapvállalat kiadásában. A „Süsdost Economist”, amelynek két száma hagyta el eddig a sajtót, keresztmetszetet adja a Dunavölgye, Lengyelország és a Balkán gazdasági életének. Az első szám bevezető cikkét Baranyai Lipót dr. a Magyar Nemzeti Bank elnöke írta s ebben kifejtte a „Süsdost Economist” munkatervét: szükséges egy olyan gazdaságpolitikai szemle, amely tárgyvilágon és kellő felkészültséggel vizsgálja és kommentálja Keleteurópa gazdasági életének eseményeit s ezt a hiányt kívánja a „Süsdost Economist” pótolni. Az első szám a magyarországi területváltozások gazdasági mérlegét, a magyar öt éves tervet, a lengyel beruházási politika eredményeit ismerteti s a Jugoszláviában investált idegen tőkéről közöl érdekes tanulmányt, ezenkívül gazdag és mindenre kiterjedő közgazdasági szemletervet egészíti ki a számot.

Az áprilisi számban a német—román kereskedelmi szerződés gazdasági kihatásáról és jelentőségéről olvashatunk figyelemreméltó tanulmányt, gazdag statisztikai adatokat tartalmazó cikk foglalkozik az olasz védnökség alá került Albániával s a gazdasági szemlében a román mezőgazdasági termelés jelentőségét ismerteti.

25 millió dollárt örököl a romániai Rein-család

Nagyváradról jelentik: 25 millió dollárt kitevő örökségről érkezett hír az elmúlt napokban Nagyváradra. Feinsilber Sámuel nagyváradai nyomdász Newyorkban élő lánya levélben közölte, hogy Koloradóban meghalt egy Rein János nevű munkácsról kívándorolt szabó, aki 25 millió dollár örökséget hagyott hátra. Az elhunyt amerikai milliós nagybátyja volt Feinsilber Sámuel első feleségének, valamint a Munkácsról Nagyváradra került Rein család tagjainak is: Rein Jenőnek, a Newyork szálloda tulajdonosának, valamint Rein Marcell nagyváradai fakereskedőnek Neumann Andorné, Rein Rózsának és Rein Mihálynak, aki Magyarországon, Tápióbiicskén lakik. Az említettek édesapja, Rein Izrael édes testvére volt az elhunyt milliósosnak, akinek Rein Izraelen kívül még egy nőtestvére volt. Ez utóbbi már meghalt és gyermekei nem maradtak hátra.

A Nagyváradra érkezett levélben Feinsilber Klári felszólítja hozzátartozóit, hogy haladéktalanul szerezzék be a rokonság bizonyításához a szükséges iratokat és azokat az amerikai konzulátus utján küldjék Newyorkba, az igények bejelentése végett.

Rein János agglégény volt, akinek nem maradt más közvetlen örököse, mint bátyjának, Rein Izraelnek gyermekei. Az érdekeltek egyébként az iratok beszerzéséhez már hozzá is láttak s azokat elküldik Newyorkba illetve Koloradóba. A csa-

lád tagjai remélik, hogy rövidesen hozzájutnak az örökséghez, miután közeli rokonai voltak az elhunytnek és az örökségre más nem jelentette be igényét.

Mayerhofer Lajos és gyermekei: Margit, Lajos és Ferenc mély fájdalommal jelentik, hogy a felejtethetlen jó feleség, édesanya és nagyanya

Mayerhofer Lajosné

szül. Pompé Irma

1939 április hó 26-án, életének 75-ik, boldog házasságának 55-ik évében, hosszú szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után elhunyt.

Temetése 1939 április hó 28-án, délután 5 órakor lesz az aradi „Eternitatea” (felső) temető halottasházából a róm. kath. egyház szertartásai szerint.

Az engesztelő szentmise-áldozat folyó évi április 29-én, délelőt 1/2 10 órakor fog a helybeli főtsz. Minorita Atyák szentegyházában bemutatni.

Arad, 1939 április hó 26.

Az örök világosság fényeskedjék neki!

v. Oltay Lajosné szül. Buttykay Márta, Mayerhofer Ferencné szül. Téger Irén menyei, özv. Onódy Károlyné szül. Mayerhofer Nella, özv. Jankó Imréné szül. Mayerhofer Gizella sógornői, Mogyoróssy Elek, Mogyoróssy Dezső, Mogyoróssy Lajos, ifj. Mayerhofer Ferenc unokái.

LIMBECK

Fabrica de cosciuguri și întreținere de îmbrământări, Strada METIANU 16. TELEFON 1098.

Aki a földön a legjobb Feleség, a legünneláldozóbb Anya, a legszeretőbb Testvér volt

Aufricht Adolfné

Fränkel Mária

hosszu szenvedés után visszaadta nemes lelkét Istennek.

Temetése a régi zsidótemető halottasházából, pénteken d. u. negyed 7 órakor lesz.

Mélységes bánattal siratjuk!

Aufricht Adolf férje, Aufricht Gábor, Aufricht Róbert fiai, Fränkel Ottó, Fränkel Alfréd, Kardos Jenőné Fränkel Berta, Fränkel Olga, Fränkel Jenő, testvérei, Aufricht Miksáné anyósa, Aufricht Sándor és neje, Aufricht Rudolf, Dr. Aufricht Gusztáv, azonkívül rokonai és jóbarátai. (Minden külön értesítés helyett.)

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy a felejtethetlen jó testvér, nagybácsi, sógor és rokon

Fischler Zoltán

rövid szenvedés után, 36-ik évében hirtelen elhunyt. Temetése péntek délután fél 6 órakor a régi zsidótemető halottasházából.

Siratják testvérei Lendler Andorné szül. Fischer Ilona és Sándor, sógornője Pollák Rózsai, sógora Lendler Andor, unokahuga Lendler Ágnes és a kiterjedt rokonság.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

PÉNTEK, APRILIS 28.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40: Gramofonlemezek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Gramofonlemez. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18: Katonazene közvetítése. 19: Felolvasás. 19.15: Donizetti gramofonlemez közvetítése. 19.55: Felolvasás. 20.15: Orgonalemez. 20.35: Közvetítés az Operaházból. A szünetekben hírek. Majd: Híreknek közvetítése külföldre német és francia nyelveken. Utána: Felolvasás.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek és gramofon. 8.20: Étrend. 11: Hírek. 11.20: és 11.45: Felolvasás. 12.10: Vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó. 13.10: Séta a Budapesti Nemzetközi Vásáron. 13.40: Hírek. 14: Cigányzene. 14.20: Pontos időjelzés. 15.30: Hírek. 16: Árfolyamhírek. 16.45: Közvetítés a Nemzetközi Vásár studiójából. 18.10: Jazz. 19.30: Szép magyarság. 19.05: A világiáró Hopp Ferenc és muzeuma. 19.35: Zongoraszámok. 19.55: „A rádió és a háború.” Felolvasás. 20.30: Az Operaház előadásának közvetítése: „A nagyidai cigányok”. 21.25: Sport. 22.40: Hírek. 23.35: Időjárásjelentés. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Cigányzene. 1.05: Hírek.

SZOMBAT, APRILIS 29.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40: Gramofonlemez. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Gramofonlemez. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 17: Cserkészóra. 18.15: A munka és öröm szervezet órája. 19: Felolvasás gramofonlemezekkel. 20.05: Felolvasás. 20.20: Gramofonlemez. 21: Üzenetek. 21.15: Schumann: Paradis und Pery oratorium közvetítése külföldre német és francia nyelveken. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, gramofon. 8.20: Étrend. 11: Hírek. 11.15: Beszélgetés növényeink eredetéről. 11.45: Felolvasás. 12.10: Vízjelzőszolgálat. 13: Harangszó. 13.10: A Szegei Tanárképző Főiskola Kamarakórusa. 13.45: Hírek. 14: Hanglemez. 14.25: Pontos időjelzés. 15.30: Hírek. 16: Árfolyamhírek. 16.45: Rádió-üzenetek a Nemzetközi Vásárról. 17.10: Közvetítés a Keleti pályaudvarról. 17.45: Pontos időjelzés. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10: Műszaki tanácsadó. 18.40: Magyar nóták. 19.35: „A lugmérgezés”. Előadás. 20: Allástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. 20.30: Szép magyarság. 21.10: Vidám rádió-est. 22.40: Hírek. 23: A Neo-Bechstein zongora bemutatása. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelveken. 24: A rádió szalonzenekara. 1.05: Hírek.

Aradi ügyek a törvényszék előtt

Január 28-án történt, hogy German Gheorghe 26 éves gáji gazdálkodó apja és bátyja társaságában összehírdte az ucán Varga Mihállyal és annak négy társával. A két társaság között szóváltás támadt, ami általános verekedésre fajult, úgy hogy German Gheorghe súlyos állapotban szállították a kórházba. Több napos szenvedés után a 26 éves fiatal ember meghalt. Családja Putici Liviu dr. ügyvéd útján keresetet indított a verekedők ellen és azok büntvédi úton való megbüntetését kérte, mert szerinte German Gheorghe a verekedés következtében halt meg. A védelem orvos-szakértő jelentésében German halálát vérmérgezés okozta. Putici ügyvéd, mint a magánvád képviselője mal tárgyaláson kérte Zenea dr. aradi orvos kihallgatását, aki szerinte igazolja szakvéleményében, hogy German halálát mi okozta, továbbá kérte 50 ezer lei kártérítés megítélését. A tárgyalást a törvényszék elhalasztotta és újabb tanúk megidézését rendelte el.

Két esztendővel ezelőtt májusban halálos szerencsétlenség érte Bota Gavril aradi munkást az aradi repülőtéren építésének munkálatainál. Amikor az emeletes épületen dolgoztak, Bota Gavrika egy 17 kiló cemenetet tartalmazó vödör zuhant úgy, hogy a szerencsétlen ember meghalt. A halálos szerencsétlenség ügyében gondatlanságból okozott emberölés címén eljárás indult Planck Ernő és Dumitru Stefan munkások ellen, akik ott foglalkozkodtak és akik — a vád megállapítása szerint — véletlenül okozói voltak a halálos balesetnek. A tárgyaláson megjelent Balta Anna, az elhunyt munkás vadházastársa, aki bejelentette, hogy négy gyermeke maradt az elhunytól és 500 ezer lei kártérítést kér, vagy havi 6000 leit gyermekei részére. A bírák között az ítélet meghozatala alkalmával véleménykülönbség merült fel, úgy hogy a döntést egy héttel elhalasztották. Ma ült össze ismét a hármas tanács, amely a vádlottakat felmentette és Balta Annát keresetével polgári utra utasította.

UJ KÖNYVEK

— A tudomány megoldatlan problémái. Az utolsó század folyamán szinte szédületes volt a haladás, az emberi elme olyan csodákat termelt és olyan mélyen behatolt a természet titkaiba, amilyenre elődeink nem is számíhattak. Sok kitűnő, népszerű könyv jelent már meg, amelyek célja volt a nagyközönséget tájékoztatni az egyes tudományágak haladásáról és sikeréről. De alig akad olyan, amelyik azt tűzte volna ki céljául, hogy a minden irányú haladás feltűntetése mellett rámutasson arra is, amit a tudomány még nem tudott megoldani. Az ilyen irányú népszerű könyvek között a legnagyobb sikert A. W. Haslettnek, a nemrég felbukkant új angol tudomány-népszerűsítő csillagnak „A tudomány megoldatlan problémái” című könyve aratta. Elég felsorolni néhány fejezetek címét s máris látjuk, hogy valóban föléli a tudományos kutatás minden területét: az ember származása, a civilizáció kezdetei, gép-e az ember?, a nemiség rejtélye, az időjárás boszorkánykonyhája, a világ teremtése, üzenetek a világtűrőből stb. A szerző szinte kísérteties biztonsággal, kedves és közvetlen előadással vezetgeti olvasóját a tudomány berkeiben, mindig a kísérleti kutatás érdekes területein maradvá, Haslett könyve nagy nyereség a magyar irodalom számára. Az átültetés munkáját dr. Fülöp Zsigmond végezte a fölé megköszönt gondossággal és hozzáértéssel. Haslett: A tudomány megoldatlan problémái Delta kiadásban jelent meg. A kiadó megelőző könyvei: Dr. Venzmer: A sorsdöntő hormonok, 158 lei, Pap: A biliárdjáték kézikönyve, 106 lei, Dr. Dubovitz—Hasko: Ipari és kereskedelmi vegyészet, 132 lei. Az új Delta könyv Haslett: A tudomány megoldatlan problémái izléses, hálékony kötetben 185 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj, Kérjen teljes jegyzéket.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: **Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu.** Egyéb apróhirdetés szavankint **2 lei.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

Levelezés és házasság rovatokban való közlésre apróhirdetéseket nem vesz fel a kiadóhivatal.

ALKALMAZÁST KERES

Jogvégzett bírósági jegyző ügyvédnél jelöltként alkalmazást keres. Címeket a kiadóhivatalba kér.

Megbízható nő ajánlkozik bejáró mindenes főzönőnek. Címeket a kiadóba kér. 1928

ALKALMAZÁST NYER

Társalkodó, intelligens, jökedélyű, ke-restetik elsőrendű pozícióba idősebb beteg hölgyhöz, Legjobb referenciák száükségesek. Ajánlkozást „Uri otthon” jel-lgére a kiadóba. 1924

LAKÁS

Földszinti két szoba, orvosi rendelőnek, vagy bármilyen irodának kiadó. Str. Goldis No. 14. 1936

Kétszobás lakás mellékkelhelyiségekkel május 1-re kiadó. Str. Cosbu 23. 1934

Belvárosban butorozott, különbejáratu, vízvezetékekkel bevezetett udvari szoba május 1-re kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 1896

VÉTEL-ELADÁS

Háztartási cikkek, egyes butordarabok, könyvek, kották, márványlap, fagylalt-gép, jökarban levő női nyáriruhák, dízstárgyak stb. minden elfogadható áron eladó. Cim a kiadóban. 1699

Butorok, könyvszekrények, képek, háztartási cikkek, üvegek, női íróasztal, konzultúrkör olcsón eladók. Cim a kiadóban. 1926

Megérkeztek az eredeti francia „Eclair-Yermorel” szálló- és gyümölcsfa-permetezők. Fratii Burza S. A. vaskereskedés, Arad. 1923

Amerikai íróasztalt veszek kisebb méretben közpénzért, sürgösen. Comisio biz.-üzlet, Dacia-kávéház mellett. 1927

Sötét dióhálok

és topolyahálok nagy választékban. Belföldi és keleti szőnyegek, modern, új konyhaberendezés, amerikai íróasztal, rollók szekrények, kasszák, recamio, kombinált szekrény stb.

olcsón, mélyen leszállított áron kaphatók. Vesszünk sürgösen

megbizónk részére 6 és 12 személyes ezüst evőkészletet, porcellán-és üvegszervizet, antik ékszereket, szőnyeget és teljes lakásberendezést.

Zálogkölcsonöket közvetlünk a temesvári zálogházba, előleget nyujtunk, olcsón hosszabbítunk, zálogcédlőját megvesszük.

TEMPO bizományi-üzlet, Fischer Eliz-palota. Egy portablí írógép sürgösen eladó.

KÜLÖNFÉLEK

Elveszett, illetve a Bul. Reg. Ferdinand sétányán egyik padon maradt egy gyermek-kabát és felér ridikül. A becsületes megtaláló jutalomban részesül a Dacia-kávéház portásánál.

HATSCHÉK

Ingtalanforgalmi iroda

Arad, Biv. Carol 46. (Lakás ugyanott) előnyös ajánlatok!

Az itt hirdett összes házak fénykép az irodában megnézhetők.

1.250 ezer: belvárosi 1x5. 1x3 szobás, fürdőszobás, gondozott nagy park, szuterémbelviségek. — 940 ezer: liceumhoz közel új emeletes bérvilla 3 középnagy, modern lakás, terraszok, halt park, kedv. fiz. felt. — 540 ezer: belvárosi négyszobás, fürdőszobás, 1x2. 1x1 szobás garconlakás fürdőszobával nagy kert. — 500 ezer: közkórházhoz köz. magasház, alapmiezett, négylakásos (mind fürdőszobás) nagy kert 54 ezer hozam. — 420 ezer: ugyanott új, négyszobás, nagy kerttel. — 345 ezer: Márásesti-uccához közel kétfalakos, magasház, fürdőszobával. — 290 ezer: tisztviselőtelepi négyszobás, új ház, pin-ce, fürdőszoba. — 210 ezer: pernyával, részben új, háromlakásos, nagy gyümöl-csőssel. — 185 ezer: marosparti új két-szobás, elő- és fürdőszobás, kedv. fiz. felt. — 150 ezer: Radnei-út mellett négy szobás, fürdőszobás, kedv. fiz. felt. — 150 ezer: Radnei-út mellett négyszobás, fürdőszobás, kert. — 140 ezer: villane-gyedben új kétszobás, nagy fedett folyosóval, külön kislakás, kert. — 75 ezer: külvárosi emeletes villa, kétszoba elő- és fürdőszoba helyiség, kert. 1922

Egyemeletes

üzletes sarokbárház a katedrális közelében, évi 84.000 lei hozammal, 1 millió leiert eladó. — Megbizott:

Kiss Lajos „URANUL”

INGATLANIRODAJA

Str. Horia 2., 18 em. Tel.: 18-31.

Hirdessen

az „Aradi Közlöny”-ben

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST

Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak! Táviratcim: „Hungariotel”.

Kiadó

a Piata Avram Iancu-tér közelében, forgalmas helyen hentes és fűszerüzletnek alkalmas szép, nagy üzlethelyiség. Cim a kiadóban.

Legújabb jelentéseink:

Szász Pál dr. tárgyalásai a romániai magyar gazdátársadalom bekapcsolásáról az állami mezőgazdasági intézményekbe

Megszervezik a Népközösség gazdasági szakosztályát

Kolozsvárról jelenti telefonon az Aradi Köz-
löny tudósítója: Szerdán délután az EGE székhá-
zában SZÁSZ Pál dr. elnökletével szűkebb körű
megbeszélést tartottak és azon a Magyar Népkö-
zösség gazdasági szakosztályának szervezését
vitatták meg. Az értekezleten TELEKI Ádám gróf,
SZIGETI Béla, FODOR Bertalan, PETROVAY
Tibor, OBERDING József György dr., ASZTA-
LOS Sándor dr. és még mások vettek részt. Az
első megbeszélést több tanácskozás követi.

Szász Pál dr., az EGE elnöke, valamint a
Nemzeti Újjászüllesztés Frontjának igazgatósági
tagja, egyébként a napokban Bucurestiben tartóz-
kodott és ezalkalommal kihallgatáson jelent meg

CORNATEANU földművelésügyi miniszternél,
akivel hosszasan tanácskozott a magyar gazda-
társadalmat érintő kérdésekről. Szász Pál dr. rész-
letes megbeszélést folytatott a földművelésügyi
miniszterrel annak érdekében, hogy a magyar
gazdátársadalmat miképpen lehetne bekapcsolni
az állami földművelési ügyekbe az öt megillető
arányban. Azt is megvitatták, hogy a magyar
gazdátársadalom miképpen képviselhető magát
a mezőgazdasági termékek állami értékesítésé-
ben. Szász Pál dr. a közeljövőben a kérdéssel kap-
csolatban újabb javaslatokat terjeszt Cornateanu
miniszter elé.

Lényeges módosítások a magyarországi zsidótörvény-javaslaton

A végleges kompromisszum létrehozása után

már szombaton kihirdetésre kerülhet a törvény szövege

Budapestről jelentik: A magyar képviselőház és a
felsőház egyeztető bizottságának albizottsága csütörtök-
ön délelőtt újból összegyűlt, hogy folytassa a szerdán
este félbeszakadt tanácskozását. Előzőleg Teleki Pál
gróf miniszterelnök Tasnádi-Nagy András igazságügyi-
miniszterrel és Antal István dr. igazságügyminiszteri
államtitkárral tárgyalt az elkerülhetetlennek látszó
módosításokról. Az albizottság ülése háromnegyed óra
hosszat tartott és megegyezéssel végződött.

A déli órákban a két ház 318 tagból álló egyeztető
bizottsága tartotta meg ülését, amelyen Makkai János
előadó ismertette az albizottság határozatát. Elsőnek
Serédy Juszián hercegprimás beszélt, utána Rassay
Károly szólt fel, majd még több hozzászólás után
titkos szavazással kimondták, hogy az albizottság
által beterjesztett módosításokat elfogadja a 318-as
egyeztető bizottság.

Az albizottság nagyjából azokat a módosításokat
fogadta el kevés változtatással, amelyeket a felsőház
vezetett keresztül a zsidójavaslaton.

A határozat értelmében:

1. Eltekintettek a felsőháznak zsüri alakítására vo-
natkozó javaslatától, de a törvény felhatalmazza a
kormányt, hogy

kivételes érdemek jutalmazásaként egyes sze-

mélyeket kivehessen a törvény intézkedése alól.
2. Akik 1919. augusztus elseje előtt keresztelkedtek
meg és felmenőik 1848. előtt Magyarországon tar-
tózkodtak, nem esnek a törvény intézkedése alól.
Az 1919. augusztus 1. után kikerestek tehát a törvény értelmében továbbra is zsidóknak
tekintendők.

3. Az 1919. augusztus 1. és 1939. január 1. között
keresztény hitre tért szülők gyermekei, — ha már
kereszténynek születtek, — a törvény szempont-
jából nem tekinthetők zsidóknak.

Különben, Tasnádi-Nagy András igazságügyminisz-
ter felszólalásában jelentette be, hogy

a kormány részéről hozzájárul a módosításhoz,
amelyre nézve előzőleg már megegyezés történt.

Glattfelder püspök, Serédy hercegprimás Zsitvay és
Iványi felszólalása után történt meg az egyeztető ja-
vaslat egyhangú elfogadása és ezzel létrejött a meg-
egyezés a két ház között.

Most már gyors ütemben történik meg a zsidótör-
vényjavaslat törvényerőre emelése, amennyiben elő-
reláthatólag a két ház tárgyalása után

még szombaton az államfő elé terjesztik a törvény-
javaslatot végleges kihirdetés végett.

Hitler, Göbbels, és Ribbentrop megvitatták a mai nagy Hitler-beszéd kijelentéseit

Berlin, Hitler tegnap délután magához ké-
rette Göringet, Göbbelst és Ribbentrop miniszte-
reket, akikkel ismertette pénteken elmondandó
beszédének tartalmát. Beavatott helyről származó
értesülések szerint Hitler Roosevelt javaslatát
azzal utasítja el, hogy kétségtelenül ez az első

eset a történelemben, hogy egy államfő egy nagy
hatalom fejét kötelezni akarja, hogy külpolitiká-
ját évekre előre leszögezze. A beszéd kimagasló
része lesz, amelyben Hitler ismertetni fogja a
kis-államok válaszait a német kormány ismeretes
kérdéseire, hogy fenyegetve érzik-e magukat.

Létrejött Belgrádban a horvát—szlavon—szerb megegyezés

Koaciós aapon létesül az új kormány, amelynek hat horvát tagja lesz —
A nemzeti önkormányzat kérdésében 1941-ben lesz döntés

Belgrád, Jugoszláviában a horvát kérdés-
ben való megegyezés küszöbön áll. Cvetko-
vics miniszterelnök tegnap ismertette Macsek
kel folytatott tárgyalásainak eredményét a
kormányval, majd ismét Zágrábba utazott a
befejező tárgyalásokra. Jugoszláv politikai kö-
rökben úgy tudják, hogy a megegyezés alá-
írására Belgrádban kerül sor és pedig április
28-án Pál régensherceg születésnapján. Az
alíráásra Belgrádba utazik Macsek is. A kisi
várgott hírek szerint nem alakul Jugoszláviá-
ban a horvátokkal történő megegyezés után
koncentrációs kormány, hanem az új jugo-
szláv kormányt koalíciós alapon alakítják
meg, amelyben a jelenlegi kormány tagjain ki-

vül a Macsek-párt, valamint a demokrata cso-
port tagjai is részt vesznek. Az új kormánynak
6 horvát tagja lesz, de a legfontosabb tárcák,
mint a hadügyi, belügyi és külügyi tárcák to-
vábbra is szerb miniszterek birtokában ma-
radnak. Tagja lesz az új kormánynak a hor-
vátok bánja is, de viszont külön horvát parla-
ment felállítására nem kerül sor.

A horvát kérdés megoldásával kapcsola-
ban, még a következőket jelentik: A horvát
nemzeti önkormányzat kérdésében és az or-
szág újonnan való átrendezése tekintetében
csak II. Petár király nagykorúsága után, te-
hát 1941-ben történik intézkedés.

Cincár-Markovics jugoszláv külügyminisz-

ter a sajtónak adott nyilatkozatában a követ-
kezőket mondotta:

— Németország és Jugoszlávia között a
legbarátságosabb és bizalomteljes viszony ál-
lott fenn már hosszú idő óta, mely a szoms-
zédságon és a kölcsönös megbecsülésen ala-
pul. Ehhez járulnak természetesen a közös ér-
dekek is. Épp ezért nincsenek olyan kérdések,
amelyeket a két ország felelős megbízottai ne
vizsgálhassanak meg a legteljesebb bizalom
alapján, azzal a céllal, hogy a baráti viszonyt
még inkább kimélyítsék és biztosítsák a békét
Európa ezen részében.

Belgrád, Csütörtök délelőtt hivatalos közle-
mény jelent meg, amely jelenti, hogy Cvetko-
vics miniszterelnök és Macsek horvát paraszt-
párti demokrata vezér között megindult tár-
gyalások befejeződtek és a végleges határozat
rövid időn belül nyilvánosságra hozzák.
Belgrádi politikai körökben a legnagyobb meg-
elégedéssel és örömmel vették tudomásul a
zágrábi tárgyalások sikeres befejezését. Ezzel
sikerült elintézni — mondják — Jugoszlávia
legsúlyosabb belpolitikai kérdését, amelynek
megoldását újból és újból elodázták.

A szerb—horvát megegyezéstől biztosan
remélik, hogy Jugoszlávia belső nyugalma
és rendje még inkább állandóvá válik, de
külpolitikai tekintetben is nagyjelentősé-
gűnek tartható a megegyezés, mert az
egyszerűsíti Jugoszláviát jelenti.

Rámutatnak politikai körökben Pál kormány-
zóherceg döntő szerepére, aki bölcs előrelátás-
sal bizta rá Cvetkovics miniszterelnökre a
megegyezés létrehozását és akiről azt is tud-
ják, hogy a tárgyalások alatt több ízben elha-
tározó módon lépett közbe és minden alkalmi-
mal kiküszöbölte a nehézségeket.

Kinevezték az új cseh—morva kormányt

Prágából jelentik: Hacha elnök a birodal-
mi védnökkel egyetértésben a következőképen
állította össze a cseh—morva kormányt: mi-
niszterelnök és belügyminiszter Elias hadosz-
tály tábornok, pénzügy: Kalfus, vallás és köz-
oktatásügy: Kapras, igazságügy: Krejci, ke-
reskedelem és iparügy: Sadek, közlekedés-
ügy: Havelka, közmunkaügy: Ciperá, földmí-
velésügy: Fejerabend, egészségügyi minisz-
ter: Klumpar.

Ma indulnak Berlinbe a magyar államférfiak

Budapestről jelentik: Horthy Miklós ma-
gyar kormányzó a pénteken Berlinbe utazó
Teleki kormányelnök és Csáky külügyminisz-
ter távollétének idejére a kormányelnökség el-
látásával Keresztes-Fischer belügyminisztert,
a külügyi tárca ideiglenes ügyvitelével Bartha
volt hadügyminisztert bizta meg.

Spanyol műkincsek egy alagutban

Madridból jelentik: Caragena közelében, egy
vasuti alagutban megtalálták a madridi Prado
több értékes festményét és több spanyol város
muzeumának nagy értékű képviselő műkincseit,
amiket a menekülő köztársaságiak rejthettek el
azzal a céllal, hogy később külföldre viszik és ér-
tékesítik. Egy másik városban négy hordó aranyat,
ezüstöt, valamint platinát találtak 300 millió pe-
zeta értékben. Ismét másutt sok higanyt, értékes
kódexeket és ösnyomatványokat találtak.

Hull béke-javaslatát Németország számára...

Washington, Hull külügyi államtitkár ké-
jelentette, hogy az Egyesült-Államok hajlandó
hozzájárulni Németország gazdasági helyze-
tének megjavításához, ha Hitler lemond min-
den olyan lépésről, amely európai háborút
idézhetne fel.

Párisba érkezett Maisky londoni szovjetkövet

Páris (Rador.) Maisky londoni szovjet
nagykövet csütörtökön délután 4 órakor
Stockholmból jövet repülőgépen a le bourget-i
repülőtérre érkezett.